

Ο ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΣ

Ὁ νέος κ. Σ. Σκίπης με τίμητε με δύο νεό θγαλτες συλλογές του, τῇ «Μεγάλῃ Αὔρᾳ» καὶ τῇ «Κάλδεια μέτρᾳ». Οἱ τίτλοι καὶ πρὸ πολὺ οἱ μυστηριώδεις καὶ αἰνιγματικοὶ ὑπότιτλοι (Πρώτῃ σφραγίδα—Δεύτερῃ σφραγίδα) θάφτηκαν γιὰ νὰ πείσουν ἕναν ἄνθρωπο ποὺ ἔχει πατήτει τὰ σκράντα χρόνια πῶς ἔχει νὰ κάμῃ με νεανικά παρὰ πᾶν ὥματα, περισσότερο ἢ λιγότερο ἀνάλογα μ' ἐκεῖνα ἀπ' ὅπου πέρασαν πολλοὶ ἀπὸ μᾶς τοὺς παρχατινοὺς θύτες τῆς τέχνης. Καὶ τόμολογῶ πῶς δὲ θὰ λαβαίνα τὴν περιέργειαν νὰ προχωρήσω βαθύτερα στὰ σκοτεινὰ ἄδυτα τῆς τέχνης τοῦ νεκροῦ μύστη, ἂν κάποιες κρίσεις δὲ μὲ εἶχαν προδιαθέσει μὲ κάπιο σεβασμὸ στὴ μούσα του. Εἶχα δὲ νὰ τὴν ἐνοχλεῖ μουσικὴ καὶ ἀρμονικὴ, μεγαλοφάντασιν καὶ ψηλοπέτχῃ σὲ πλάτους ὀρίζοντες καὶ δὲν ξέρω τί ἄλλο. Ὁ ἕνας τὴν εἶλεγε σελλεϊκῇ, ὁ ἄλλος βεραρενικῇ, ἕνας τρίτος τὴν ἐβρίσκε νὰ κατέχῃ ὅλα τὰ μυστικά τῆς τέχνης. Δηλαδή τίποτε λιγότερο παρότι ὁ Ἀνυμένειος, ποὺ μὲ τὸν ἐρχομὸ του προσομιᾶζεται ἡ «Μεγάλῃ Αὔρᾳ», εἶναι ἀνάμεσός μας.

Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ δειαστῇ ὡς τιν πάτο τὸ ποτήρι. Καὶ ὡ χαῖνοι καὶ ἀγοραῖοι καὶ ἀνίδεοι, συμπαθάτε μου τὸ ἀποκόνημα. Καὶ ὡ ἀπιστοὶ καὶ ἀχάριστοι, ὡ ἀγελέζωκ, ὡ μικρόψυχοι καὶ ὡ φιλισταῖοι ἀδερφοί, ἂν θέλετε πιστέψτε με. Ὁ Μεσσίας εἶναι τόντι ἀνάμεσός μας. Δὲ ἦρθε μὲ τὴν ἀδύναμιν Δαυὶδ καὶ οὐτὲ μὲ τὴν ἀσπίδα Ἑθνοπλάτῃ, ἢ τὴν ἀγνώσιν ἑνὸς Ἑμποροῦ, ὡ Τριταγῆ. Ἡ τέχνη ποὺ πῆρε εἶναι μισητὴ στὰ χρόνια μας. Ὅμως ξέρετε νὰ μὲ ἀξίωσιν τὴν λύρα, νὰ ταιριάζει σὲς κόρδες τῆς κάθε πύθου σου καὶ ὄνειρο, ὡ Πατρίδα, νὰ προσφέρῃ τὴν ψυχὴν τοῦ λαμπάδου στὴν ὥραν σου εἰκόνα, ὡ Ἑλλάδα.»

Τὸ μεσσιανικὸ ὄνειρο δὲν εἶναι χτεσινὸ στὴν ποίησίν μας. Μόνο πῶς τὸ στερεὸ καὶ δάσειν ἢ προφητεία του καὶ μόνο πῶς κανένας δὲν περιέμενε τὸ πλῆρωμά του τόσο γλήγορα. Ἡ «Μεγάλῃ Αὔρᾳ» ἔτσι μᾶς περιγράφει τὸ Μεσσία στὴν πρώτη σελίδα τῆς

Στὸ μέτωπό του δὲ θανάχῃ
βοῦλα κομμὰ ξεχωριστῇ,
οὐτε τοῦ ἴδιου τοῦ ἑαυτοῦ του
διαλαλήτης αὐτὸς θὰ βγῇ.

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

Η ΚΟΥΛΙΑ ΤΑΚΡΟΠΟΤΑΜΟΥ*

Ὁ ἐπιλοχίας Καραφωτιάς δὲν ἀργησε πολὺ νάρθῃ ξανά. Ὅσοι τὸν εἶδαν ἔκαμαν πῶς δὲν τὸν πρόσεξαν. Κανένας δὲν τὸν ρώτησε ποῦ ἦταν. Ὁ Σκαλτοσιγώργος μόνον τοῦ σφύριξε σταυτὶ χαμογελώντας:

«Φάν'κε κάνας νταλματίας ἀπόξω;»

Ὁ ἐπιλοχίας δὲν ἀποκρίθηκε.

«Τὴν λιτάρωσες καλά; τὸν παράδωκες στὴν ἀπομεραρχία;»

Ὁ Σκαλτοσιγώργος εἶδε πῶς ὁ ἀνώτερός του δὲν εἶχε ὀρεξὴ γιὰ χωράτᾳ καὶ σῶπασε.

Μὰ ἡ διάθεσιν δὲν ἐναγύρισε στὸ δεξιὸ τοῦ τραπέζι. Ἐδινε καὶ ἐπαίρει μονάχα ἡ ἄλλη ἀκρὴ μὲ τὸ Φωτούλα Τυλιγάδα ἐπικεφαλῆς. Ὁ Καραφωτιάς

*) Ἡ ἀρχὴ τοῦ στοῦ 333 φύλλο.

Θεὸν περῶσιν ἀπὸ μπροστὰ σας
ὄρατος, ἀπλὸς καὶ ταπεινὸς
καὶ γιὰ τοὺς πρὸ πολλοὺς θενάναι
ὁ τυποτένιος καὶ ὁ τρελλός.

Ἔμα γιὰ φόρο νὰ πλερώσῃ
στὴν πρόληψιν εἶναι τοῦ γραφτοῦ
καὶ νὰ δεχτῇ τὴν καταφρόνιαν
τῶν ὄλων καὶ τὸ σαρκασμὸ.

Πόσο συμφωνεῖ αὐτὴ ἡ εἰκόνα μὲ τὴν προσωπικότητα τοῦ ποιητῆ τῆς, μποροῦν νὰ τὸ βεβαιώσουν μόνο οἱ ἔχοντες τὴν εὐτυχίαν μιᾶς στενότερης γνωριμίας μαζί του. Σὲ μίνα οἱ δύο του λυρικές σφραγίδες δὲν ἀφίνουν κανένα δισταγμὸ. Ὁ ρόλος τῶν μαρῶν παρθένων δὲ μού ἀρέσει καὶ ἀποτάσσομαι τοὺς φιλισταῖους καὶ τοὺς φωνάζω πάλι μὲ τὸ στόμα τοῦ ποιητικοῦ Μεσσία:

Ὁ Ἀνυμένειος, ὡ χαῖνοι,
ἀνάμεσός σας θὰ διαβῇ
ἀγρίνιος καὶ οἷς ἀκόμα
θὰ τὸν προσμένετε νάρθῃ.

Μὰ τὴν ἀλήθειαν, καταραμένη ἡ πρόληψιν καὶ ἡ στενοκεφαλία. Ὡς τὴν ὥραν νόμιζα τὴν ποίησιν σὰ μιὰ ἐκφρασὴ τῆς ζωῆς σὲ ὁμορφίαν, ρυθμὸν, μορφὴν ἀρμονίαν. Ὅσο φωτινότερη καὶ ἀπλούστερη, τόσο πρὸ μεγαλήτερον φανταζομουν τὴν τέχνην. Κάπια ἀπ' τὰ μεγάλα ἔργα τῶν καιρῶν, ποὺ ἔτυχε νὰ πέσουν στὰ χέρια μου, μού στέριωναν αὐτὴ τὴν πίστη ὅλο καὶ περισσότερο, ὁ Σολωμὸς καὶ ὁ Βάλαωρτης καθὼς καὶ κάπιοι ἀπ' τοὺς σύγχρονους ποιητῆς μας μού δυνάμωναν τὴν πρόληψιν. Κι ἂν εἶναι ἀλήθεια πῶς βόηθησα καὶ ἐγὼ ἐνῶ καίρῳ μὲ τὴν μικρὴν μου δύναμιν μιὰν ἄλλην τάσιν, δὲν ξέρω πῶς στὸ στερεὸ μ' ἔδωκε ὁ διαβολὸς νὰ στένω διταχτικὸς σ' αὐτὴ. Ἡ τάσιν τούτῃ δίχως νὰ παραγινάσκει γιὰ τὰ οὐσιωδέστερα στοιχεῖα τῆς ποίησιν, ὑποκατάστησε σ' αὐτὰ τὸ βάθος τῆς ἰδέας, τὸ μεγαλοφάνταστο καὶ τὸ αὐτοσχέδιο, φτάνοντας ὡς τὴν ποιητικὴν ἀρχὴν πῶς δὲν ὑπάρχει οὔτε ρίμα, οὔτε μέτρο, οὔτε στίχος, παρὰ μοναχὰ τὸ νόημα. Ὡς τόσο ἐκείνο ποὺ λείπει ἀπὸ τὰ προϊόντα τῆς σχολῆς αὐτῆς εἶναι τὸ δόλιο νόημα. Κι ἂν κάποτε δὲ λείπει, εἶναι κρυμμένο σὲ στρυφνὲς ἐκφράσεις καὶ βρεθὴ καμιά φορὰ, ξεγυμνώνεται ἀρετὰ κοινὴ καὶ ἀνάξιος γιὰ τόσο κόπο ὡς ποὺ νὰ βρεθῇ. Τίττιν ἦταν καὶ εἶναι, λίγαν, οἱ πρὸ μεγάλοι ποιητῆς, ὁ Ντάντες, ὁ Γκαίτε, ὁ Σέλλεϋ. Ὡς τόσο ἡ μικρὴν μου γνωριμία μ' αὐτοὺς μού εἰδείχε τὸ ἀντίθετο. Ὅπου ἔφτασαν στὴν πρὸ ψυχὴν

ἐκφρασὴ τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ γυρεύει ἡ τέχνη, ἐβρίσκα νάφτασαν μὲ τὸ ἀπλὸ καὶ φωτινὸ, μὲ τὸ πλείον τῆς μορφῆς καὶ τοῦ ρυθμοῦ. Ποῦ καταντάει κανένας μὲ τὴν πρόληψιν! Κ' ἔτσι, κολημένος στὴ στενὴ φιλισταῖαν ἐντίληψιν τῆς τέχνης, ἔμενα ἀσυγκίνητος ἀπὸ τὸ θόρυβο, ποὺ ζητοῦσε νὰ νειβάσῃ σὲ μεγάλα ποιήματα κακογραμένα καὶ ἀστεία γιὰ τοὺς ἀγοραίους αὐτοσχεδιάσματα, παρεξήγησιν τῆς ἀλήθειας τῆς τέχνης. Πολλοὶ γιόρτασαν ἐπίσης τὸν Ἀνυμένειον στὸν ποιητὴ ἑνὸς ἀπ' αὐτὰ ταῦτοσχεδιάσματα. Ἄλλοι καὶ ἐγὼ μὲ τοὺς μέναμε ἀπιστοὶ. Τὰ σημαντικὰ χαρίσματα τοῦ ποιητῆ, ποὺ δὲ μπόρεσε νὰ τὰ κρύψῃ ὁλότελα καὶ σ' αὐτὸ τὸ ἔργο μᾶς τύφλωναν. Ὡς τόσο σὰ νὰ μὴ γελαστήκαμε. Ὁ Μεσσίας, ποὺ εὐαγγελίζονταν καὶ κλώθονταν μέσα σὲς νέες ποιητικὲς τάσεις, ἀποκαλύφθηκε σὲ ὅλη τὴν λάμψιν τοῦ τώρα μονάχα μὲ τὸ ἀνοιγμα τῶν δύο μυστικῶν σφραγίδων. Σὲ τούτες φανίζεται μὲ ὅλο τὸ ἀποκαλυπτικὸν τῆς ὕψους ἡ Μεγάλῃ ποίησιν, ξεχύνεται μὲ ὅλη τὴν ἐπαναστατικὴν ὁρμὴν τῆς φαντασίας καὶ τὴν πρὸ ἀπόκοτα πρωτότυπην ἐκφραστικὴν ὁμορφίαν. Μιὰ κριτικὴ ἐκτίμησιν αὐτῆς τῆς ὁμορφίης ξεπερνάει τὴ δικήν μου δύναμιν καὶ εἶνα ἀπλὸ σταχυολόγημα ἀπὸ τούτῃ δὲ φτάνει νὰ τῆς ξεσκεπάσῃ ὅλα τὰ μάγια πόχει. Αἱρετοὶ ἄνθρωποι πῶς θάνα δυνάτῃ νὰ παραστήσουν σὲ ὅλη τὴν ἀπριλιαντικὴν ὁρμὴν τοῦ ἑνα περιβόλι; Σ' αὐτὸ χρειάζεται νὰ κατεβῇ κανένας μὲ ὅλη τὴν ταμπακίαν του νὰ πάρῃ τὸν αἶρα του.»

Τὴν ἰδέαν σωτῆρ νὰ δόσουν λ. χ. γιὰ τὴν εἰκονικὴ ζωντανότητα καὶ ἀδύναμιν τοῦ ποιητῆ, ὅταν κοποῦν ἀπὸ τὸ σύνολο, οἱ στίχοι τούτοι:

Μέσα στὰ βάθη τοῦ Αἰγαίου ἐσθρᾶνε
γιαλογιολούρες φοβερὲς καὶ ὄρατες
τὸν ἀργαλιὸν ποῦ ἕναν καιρὸ θεὸς ὑφαίνανε
τὴς δόξης τῶν Ἑλλάδων τὴς ἀρχαίας.
Χτένια ἀπὸ κόκαλα τοῦ βάλανε
ἡρώων καὶ Δαναῶν πολεμιστῶν
καλάμα ἀπὸ ἀργοναυτῶν σκέλεθρα
καὶ θεῶν θαλασσογυριστῶν.
Πῆραν—ὡ κεραυνοὶ—καὶ γιὰ σάββα τους
τοῦ Ποσειδῶνα τὴν καρδιὰν στὰ χέρια,
μὴν νύχτα ποῦ σὲ σῆλιον τοῦ κοιμότανε
καὶ τὸν ἐσφάζαν μ' ἀργυρὰ μαχαίρια.
Πετάνε τὴν σάββα στὸ ἐνυόχτενο,
μέσα στὰ βάθη τρέχει ὁ ἀργαλιός,

δὲν ξανάπλωσε τὸ χεῖρ τοῦ σὸν ταμπουρά, ὁ Σκαλτοσιγώργος δὲν ξανατραγούδισε.

Κόντευε, μεσάνυχτα. Ἀδεια διανυκτερεύσεως δὲν εἶχαν ὅλοι τοὺς καὶ ἦταν καιρὸς νὰ τὸ χαλάσουν. Ἀδειασαν τὰ ποτήρια τοὺς στερεὴν φορὰ κατὰ ἀπ' τὸ βραχνὸ τραγούδι τοῦ Μαθιῆ, σηκώθηκαν καὶ πῆραν τὸ δρόμον πρὸς τὸ κάστρο. Ὁ Γιαννάκης Καρδαράς καὶ ὁ Μάνθος Σκαρέλης μόνον δὲν εἶχαν ὀρεξὴ πολλὴ γιὰ ὕπνον. Δίχως νὰ πουν στοὺς ἄλλους τίποτε, κοντοστάθηκαν καὶ γύρισαν κατὰ τὴν πόλιν. Ἡ Κατίντσα ἡ συμυρὴνὰ χόρευε μὲ τὸ καφεμάν σ' ἕναν ἀπ' τοὺς κρυφένους τῆς πλατείας καὶ τραβῆξαν ἐκεῖ νὰ ξεθυμάνουν τὴν βραχὴν καρδιά τους.

Ὅσο γλεντοῦσε ἡ λεβεντιά τοῦ κατῆρου στὸ βελούχι τοῦ Φωτούλα Τυλιγάδα, δὲ μπόρεσε νὰ ἴσῃ χάσῃ καὶ ἡ κούλια ἀπέναντι. Πρὶν νὰ καθήσουν οἱ ὑπαξιωματικοὶ στὸ τραπέζι, ὁ ἐπιλοχίας Καραφωτιάς γινάσθηκε νὰ στείλῃ σὲς ξαδέρφους τοῦ τὸ σέβρο καὶ δύο τρία ψαχνὰ κοφίδια ἰπ' τὰρὶ μαζί μὲ μιὰ μποτίλια μισοκάρικη κρασί. Κ' ἔτσι καὶ ἐ-

κείνες μπόρεσαν νὰ κολοῦν γλέντι μὲ διπλὴν διάθεσιν. Ἡ Κούλια πῆρε τὴν καθέκλα τῆς καὶ βγήκε στὸ μπαλκόνι, ἡ Μαριὼ κάθισε στὸ παράθυρον τῆς ἄλλης κάμαρας καὶ ἡ Φρόσω μὴ ἔχοντας κανέναν λόγο νὰ γρυπνᾷ, ἔπεσε στὸ στρώμα τῆς νὰ συνεχίσῃ καὶ σὲν ὕπνῳ τῆς τὰ γλυκὰ ὄνειρα γιὰ τὸ Γεσίλα.

Ὁ ἐπιλοχίας Καραφωτιάς ἀπ' τὴν μεριά ποὺ κάθονταν εἶδε καὶ γνώρισε μόνον τὸν ἴσκιον ποὺ παραφύλαγε ὅλη τὴν ὥραν στὸ μπαλκόνι. Τὸ κεφάλι τῆς Μαρῶς στὸ σκοτεινὸ παράθυρον δὲ μπόρεσε νὰ τὸ ξεχωρίσῃ οὔτε τούτος οὔτε ὁ Σκαρέλης, ποὺ κάθονταν κατάντικρυ. Κι ὁ ἐπιλοχίας νόμιζε πῶς ἡ ἀρεθωναστικὴν τοῦ εἶχε κοιμηθῇ. Ἀλλῶς δὲ θάφερνε τὸ βήμα του στὴν κούλια, ὅταν ἄφισε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν πρωτοκαθεδρείαν τοῦ στὸ γλέντι. Μὰ ὁδὸς προχώρησε πρὸς τὴν αὐλόπερτα, ἡ Μαριὼ τὸν ἔβρισε μισανοίγοντάς τιν:

«Καλὴσπέρα! ἔλ' ἀπομείνα.»

Δὲν πρόφτασε νὰ μπῇ ὁ ἐπιλοχίας ὅταν φανίστηκε ἀπ' τὸ βάθος τῆς αὐλῆς καὶ ἡ Κούλια τρέχοντας. Καὶ τούτῃ, νομίζοντας πῶς ἡ Μαρῶ κοιμήθηκε σὲν ἄλλῃ κάμαρα, ἀμα εἶδε στὸ δρόμον τὸν ἴσκιον τοῦ ξαδέρφου τῆς νὰ κἀν πρὸς τὴν κούλια,

βογγᾷ ἡ καρδιά, ραγίζονται τὰ κόκαλα
καὶ φουρτουλιάζει ἀπάνου ὁ θεανός.

Εἰφίρ! Μεγαλοφάνταστη, ἀλγίθεια, ποιήση, ποῦ
ὄχι ραγίζει ἀλλὰ τσακίζει κόκαλα.

Ἦ τὸ παρακάτω·

Μέσα στὰ βάθη τοῦ Αἰγαίου οἱ φειδοπλόκαμες
ξευφαίνουν τὸ πανὶ κ' οἱ Παρθενάδες
καὶ τὰ μνημεία κ' οἱ ναοί, σκόρπιες λυτὲς κλωστές,
σκόρπιες λυτὲς κλωστές οἱ εἰκόνες.

Παράμερα μὲς σὲ κυκλώπεια φέρετρα
αἰώνες πεθαμένοι καὶ λαμπάδες —
ἀστέρια καὶ φεγγάρια, ποῦ βουλιάζανε,
φέγγουν σὲ ζωτικές γλωμάδες.

Γοργόνες πλάϊ σιθηκοκοπιούνται καὶ μοιρολογοῦν
τὸ καταχθόνιο τους τὸ μοιρολόι
κι ὁ γέροντας βυθὸς ὁ νεροβασιλιάς
τᾶλλοκοτο μετράει τὸ κομπολόι.

Κι ἀεροχτυποῦνε ραγισμένα σήμαντρα
κι ἀντιλαλοῦν οἱ ἀχοὶ σιδηροκιάειαι
κι ἀναθαυριώνουν σὲ σπηλιὰς οἱ ἄνεμοι
καὶ γονατίζουνε βαρεὰ τὰ οὐράνια.

Μπαλέρ! τεράστια τέχνη, ποῦ δὲ φοβάται,
τόντις ὄχι μόνο τὰ μεγάλα ὕψη, μὰ καὶ τὰ με-
γάλα βύθη.

Μὰ ἄς τὴν ἀφήσωμε νὰ ὑφαίνη στὸ βυθὸ τοῦ
Αἰγίου μαζί με τίς ἀφρογένητες καὶ τῆς πανω-
ραίες στὸ μυστικὸ ἀργαλεὶ πανὶ γιὰ δόξες νέες
κι ἄς τὴν ξαγναντίσωμε μιὰ στιγμή νὰ πετάη στὰ
ὑψη τῆς ἰδέας με τὸ τραγοῦδι τοῦ ξένου.

Ὁ ξένος ἔρχεται ἐνὰ πρωτὶ ἀποσταμένος στὴν
ἀγνωρῆ χώρα· τὰ σήμαντρα τῆς χώρας τὸν προσχαι-
ρετοῦν με ἀρρυθμιστοὺς ρυθμούς· οἱ μύλοι, τὰ βα-
πόρια τοῦ σφυρίζουν, οἱ σκύλλοι τὸν ἀλυχτοῦν, τὰ
ὄρνιθα τοῦ κραζοῦν με μαγιέες κραζές. Στέκει σὲ
μιὰ βρύση, πλένεται καὶ ὑστερὰ σέρνει τὸ βῆμα του
στὴν ἀγορά.

Ἀποσταμένος κι ἄνθρωπος τώρα ἐγώ,
ἐδῶ θὲ νὰ σταθῶ.

Σὲν ζωτικὸ μαζί τους (οἱ ἄνθρωποι) με βλέπουνε·
[στὸ σῶμα

Ἀπ' τὴ γενιὰ τὴν πρώτη σημάδια φέρνω ἀκόμα.

Γεὰ σας, καλοὶ μου ἄνθρωποι κι ὕβλαβος εἰμαι.
[Χρόνια

Τῶν ἀστεριῶν τοὺς κύκλους γυρνᾶω. Καταγωγὴ
Ἔχω ἀπὸ τούτη τὴ γῆ.

Ἐγὼ εἰμ' ἕνας ἀλγίτης τῶν κόσμων τῶν μεγάλων,
ἕνας αἰώνιος πλάνης ἐγὼ εἰμαι τῶν νεφάλων.
Σὲ δυσμικὲς Τρωάδες κι ὕβλαστα καταχθόνια,
Πολέμους διαφεντεύω μεγάλους, δυνατούς,
Ποῦ δὲν τοὺς πλάθει ὁ νοῦς.

Τῶν κεραυνῶν Κυκλώπων ἐδιάρηκα τὴ χώρα,
Στὸ πλοῖο τῶν ἀνέμων δέκα φορὲς ὡς τώρα.
Τῆς Καλυπθῆς τὰ μάγια ποτὲς δὲ μ' ἔχουν σύρει.
Μιάς νοητῆς Ἰθάκης ἐγὼ εἰμαι, μίᾳς χαρᾶς
Ὁ πλάνης βασιλιάς.

Ὁ Φαίλαξ! ὦ ἄνθρωποι! Ἐγὼ εἰμαι ὁ Ὀδυσσεύς.
Ἐγὼ τῆς Πηνελόπης ὁ ἄντρας τῆς πανωραίας.

Καὶ πάει λένοντας ὅσο ποῦ ὁ ξένος γιὰ νὰ φέρη
τὴ σωτηρία στοὺς ἀνθρώπους μεταμορφώνεται σὲ
Οἰδίποδα χωρὶς μὴν Ἀντιγόνη νὰ τὴν ἀκολουθήη
στὸ πλοῖο· Ἄν καὶ Σωτήρης ὅμως αὐτός, ζητάει
ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους σωτηρία:

Αἰεῖτε μου ποῖα εἶναι ἡ σιγάτα ποῦ πάει στὸν Κολωνὸ
Νὰ πάω νὰναπαντῶ;

Σοφὸς δὲν εἰμαι ἡ γόης. Στοῦ Σύμπαντος τὴ θύρα
Ἐστάθηκα μιὰ μέρα στὸν ὄμο με μιὰ λύρα.
Ἐέρω νὰ μέλω οὐράνιος τῶν κύκλων μελωδίας,
Χοροὺς πνευμάτων στήνω με τὸ σκοπὸ μου ἐγὼ
Στὸν ἔβρομο οὐρανῶ.

Εἰμαι τῆς Ἀρμονίας καὶ τοῦ Ὑπέρθεου γέννα.
Ἀνοιχτὴ πάντα ἡ θύρα τοῦ Σύμπαντος σὲ μένα.
Ἦχων χειμάρρους χύνω κι ἀσμάτων τρικυμίες·
Αἰώνιος πανωραῖος καὶ μάγος ρυθμιστῆς
Τῆς θανατοζώης.

Νάτος λοιπὸν με νέα μάσκα καὶ:

Μιὰ θερησκεία ὡς φέρνω περὶσσα ἀληθινή,
ὦ βέβηλοι ἐκλεπτοί!

κραζεῖ κ' ἐξακολουθεῖ σὲ παρόμοιο ὕψηλό, βαθυ-
νόητο ὕψος ὅσο νάλλαξη μορφή πάλι.

Μάγια ὁ ρυθμὸς καὶ θάμα! Στὰ κρύα μου οἱ
[Μοῦσες; στήθη
Σκορποῦν τὴν ἐμπνοή τους, δὲν εἶνε παραμύθι!
Ἐγὼ εἰμαι ὁ ἀναστημένος εἰς τῶν Μουσῶν τὰ χέρια,
Ἐγὼ εἰμαι ὁ Ὀρφέας ποῦ κλαῖτε, κ' ἐγὼ εἰμ' ὁ
[σπαργμὸς
Δὲ μ' ἔσβυσε ὁ καιρὸς.

Ἐνας νέος Ὀλύμπιος ὑψώνεται κι ἀπάνω ὀρθώ-
νεται λαμπρὸ τὸ Δωδεκάθεον.

Ζῇ ὁ Δίας καὶ πάντα ζῇ.
Ἐγὼ εἰμαι ἡ ἀρχαία ψυχὴ.

Ἐγὼ ὅλοι σεῖς! Ὁ Μέγας Ἀνθρωπος! Στάσερεια
Ἰερόσυλος ἀπλόων τάντερα τὰ χέρια.
Κλέβω τὸ φῶς...

Σὲ ποῖον μεταμορφώθηκε τώρα ὁ Ἀνκμενόμενος,
τὸ μαντεύει κανένας. Ἡ ποίηση καὶ ἡ ἀρμονία τρα-
βάει τὴν ἀδιάπτωτο σκοπὸ της.

Εἶν' ἡ ζωὴ εὐτυχία κ' εἶν' ἡ εὐτυχία ἐργασία.
Ἐβγῶτε ἀπὸ τὰ σπήλια, φεγγᾶτε ἀπ' τὴν ἐρμία,
Μιὰ πολιτείαν ἐλάτε νὰ χτίσετε· ἐλάτε οἱ κόποι
Στεφάνια νὰ σᾶς πλέξουν· κόπτε ἀπὸ δρυὲς κλαδιὰ
Κι ἀνάψτε μιὰ φωτιά.

Ἡ μητρικὴ σας Ρέα τοὺς κόλπους της ἀνοίγει,
Ἡ Ἀθήνα σκορπίζει τοῦ ἀνθρώπου τὰ εἴδη.
Ζεῦξτε τὰ πλήθια βώδια καὶ τᾶλογα δαμάστε.
Χοχλὸ ἡ ζωὴ τριγύρου καὶ μελαψὸ ψωμί
ποῦ πάει μες τὴν ψυχὴ.

Ὁ θεομάχος ἥρωας καρφώνεται στὸ βράχο τοῦ
αμακρινοῦ Καυκάσου· καὶ δίνε·ται μ' ἀλυσίδες

διαμαντέιες, ἑσπαστες, δυνατὲς
— Φεῖδια καὶ κρύες ὀχιές! —

Οἱ Ὀκεανίδες ἔρχονται, ἡ Ἰὼ περνάει καὶ ὁ
δεσπότης καταφρονεῖ τίς φεβέρες τοῦ Δία, ποῦ
φέρει ὁ Ἑρμῆς καὶ φοβερίζει κι αὐτὸς πῶς ἡ ἀδικη-
τυρανία του θὰ εἶναι ἡ καταλύτρα τοῦ Ὀλύμπου
κι ἄλλης θερησκείας ἀρχή.

Μὰ ἄς ἀφήσωμε νὰ μιλήτῃ ὁ ποιητής·

Στὸ βράχο τοῦ Καυκάσου καρφωμένη, ὦ Ἀνθρωπότη,
Ἀητὸς αἱματοπότης χρόνους σοῦ τρώει τὸ σῶμα.
Στάζουν τὰ νέφελα αἷμα. Ἀνοιχτοὶ μύριοι τάφοι
Ὀλοτριγύρα. Σώνουν τῆς γῆς μαῦρα στοιχεῖα
κι ἀμέρωτα θεριά.

Τοῦ ἀδίκου σου βασάνου τοὺς στεναγμούς γρικαίει
Ἡ Μοῖρα ἡ κυβερνήτρια τῶν θεῶν καὶ μελετάει
τὴν ἀπολύτρωσή σου — Ὅ, τι γράφει δὲν ξεγράφει! —
Κάπου ἡ ζωὴ Ἀλκμήνη τὸ Δία μες σὲ σπηλιὰ
Ξεσέρνει, ἀποπλανᾷ.

Σ' ἐρωτικὸ μεθύσι γλυκὸ, στοῦ ἡλιοῦ τὸ γέγραμα
Κλέβει του ἡ ξελογιάστρα τὸ ἀθάνατό του σπέρμα...

πτερεξε σιγαλὰ, ξυπόλυτη, νυχουπατώντας μὴν ἔν-
νηση τὴ Μαριώ κ' ἤδρε ἀλαφρὰ τὴ σκάλα.

Κ' οἱ τρεῖς βρέθηκαν· ξαφνικαῖοι κι ἀπαγοητε-
μένοι πῶς ἀπ' τὴν αὐλόπορτα.

Ἡ Κούλα βιάστηκε νὰ δικαιολογήτῃ τὴν πα-
ρουσία της:

«Συμεῶν, ποῖος ἦταν ποῦ τραγοῦδησε τ' βλα-
χα;» ρώτησε ἀγαλινὰ, σιμώνοντας τὴν ἐπιλοχία.

«Ὁ Σακκρίλος», ἀπάντησε τούτος ἀπότομα,
ξεσπώντας τὴ φούρα του.

Ἡ Κούλα τοῦ ἔδωσε ἀνκλαφρὰ μετ' ἀνάποδη
στὸ σῶμα.

«Νὰ σὲ μάθω γὼ νὰ βρεθῇς ἄλλη φορὰ», ἀγρίεψε
ὁ ξάδερφος καὶ τῆς ἔδραξε τὰ δυὸ τῆς χέρια μετ' ὅ-
σον δικό του, ἐνῶ με τᾶλλο τῆς ἐπίασε σφιχτὰ
ταῦτί, στριμώνοντάς τὴ πρὸς τὸν τοῖχο.

«Τώρα τί θέλεις νὰ σ' κάμω, ἔ;»

Ἡ Κούλα πόνεσε δυνατὰ καὶ ρέει ἔξω βροχυνά.
«Ντόσα, σκαμὸς» μουρμούρισε ἡ Μαριώ ὅλη
φούρα. «Ἐλ' ἄς τ'νε, Συμεῶν, τ'ν τουρλακίδα·
θὰ τ'ν αἰκούσανε στὸ βελούχι.»

«Τὸ λὲς τὸ ραὶ ἢ ὄχι;» ἐξακολουθῶντας ὁ ἐπιλο-
χίας, δίχως νὰ προσέχη στὴ Μαριώ, χαλαρώνοντας
τὸ τράβηγμα ταῦτι τοῦ Κούλας καὶ σφίγγοντας

τὸ σῶμα τῆς περισσότερο ἀνάμεσα στὸ δικό του καὶ
στὸν τοῖχο.

Ἡ Κούλα γελοῦτε μοναχὰ, χωρὶς νὰ λέν τὸ
ραὶ. Σὰ νάταν εὐχαριστημένη στὰ δεσὰ τοῦ ξά-
δερφου. Τὸ καλὸ τὸ φόρεμα, ποῦ φορούσε τὰ πόγιομα
στὸν περίπλοκο τὴν ἀκροποταμιά, δὲν εἶχε φόβον νὰ
χλαῖσθαι ἀπὸ τὸ τρίψιμο στὸν τοῖχο. Ἡ Κούλα τόχε
γδυθεὶ τὰ ποδάρκιδες κ' εἶμινε μετ' ὅλη μετοφόρῃ τῆς
ἀποκάτω τοῦ θαμπόφωγαν στήν ἀστροεγγυὰ οἱ
ἔλξεις τῆς γιὰ νὰ σκυλιάζουν πιότερο τὸν ξάδερφο.
Καθὼς ἔγγιζαν τίς δικές του, ἀνατρίχιαζε ὁλως καὶ
καθὼς, ἐκεῖ ποῦ τὴν ἐσφιγγε στὸν τοῖχο, ἀνέγιν-
ταν μπρος σὲ λαϊμὸ ἡ παλιὰ πόλκα ποῦ φορούσε
κ' ἡ μουρούδιὰ τοῦ στήθους τῆς τὸν χτύπαγε κατὰ
μουτρα, ἐναθάν τὰ φρένα του τὰ ἐρεθισμένα πρὸς
τήτερὰ ἀπ' τὸ γλῆντι στὸ βελούχι. Κόντευε νὰ λη-
σμονήσῃ πῶς ἡ Μαριώ ἔπτεκε σὺν πλάγι.

Μὰ κ' ἐκεῖνη ἔχασε τὴν ὑπομονή κ' ἤρθε σὲ
βοήθεια τῆς Κούλας.

«Ἄς τ'νε τ' στρίγγλα νὰ χυθῇ θὰ ξυπνήσῃ ἡ
γειτονιά», εἶπε πιάνοντας τὰ χέρια τῆς Κούλας καὶ
κοῦ τῆς καὶ τραβώντας τὸν ἀπὸ τὴν ἀδερφή.

«Ἄς ἔχῃς χάρι τῆς Μαριώ», εἶπε τέλος κι ὁ
ἐπιλοχίας ἀπελπισμένος καὶ τὴν ἀπόλυσε ἀσὰ θίς,

Ξανσκηνώσης χέρι!..»

Καὶ γύρισε πρὸς τὴ Μαριώ.

Τούτη ἦταν ἀκόμα μετ' ὅλην τὴν ἡμερὶνὰ τῆς λούσο
καὶ καθὼς ἔκαμε ὁ ἀγαπητικὸς τῆς νὰ τὴν παρη-
γορήσῃ καὶ αὐτὴ μ' ἕν ἀγκάλιασμα, σκόνταψε τὸ
χέρι τοῦ ἀπάνω στὸ τουρνεῖο τῆς.

«Δὲν τ'ν ἐβγάλες τ' σέλα ἀκόμα;» μουρμού-
ρησε ἀπαγοητευμένος· τέλει, κ' αὐτὴ φοβέται
κίόλα θὰ κ'μάσαι!»

Ἡ Κούλα γελάσε κ' ἡ Μαριώ φουρκίστηκε περ-
σότερο.

Μὲς τὸ θαμπόφωτο τῆς νύχτας ὁ ἐπιλοχίας μό-
λις ξεχώριζε τὴν ὕψη τῆς· ἐκεῖνη ποῦ ἔβλεπε πιό
καθάρᾳ ἦταν ἡ μακριὰ τῆς μύτη, χαρακτηριστικὸ
τοῦ γένους τοῦ Κρητικῆ· ἡ Κούλα δὲν τὴν εἶχε τόσο
μακριά, ἔμοιαζε τῆς μανίας τῆς. Πολλὲς φορὲς
αὐτὴ ἡ μύτη εἶχε χαλάσει τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ἐπιλο-
χίας, μὰ ἀπόψε, αὐτὴ τὴν ὥρα, καθὼς τὴν ἔβλεπε
ἀπ' τὸ πλάγι νὰ σκίζῃ τὸ σκοτὶ μετ' ὅλη τὸξο
τῆς, τοῦ ἔκυψε διότρετα τὴν ὄρεξιν. Στὴν ἀκρὴ στὸ
πεζούλι παραπέρα εἶχε καθίσει ἡ Κούλα καὶ κυ-
νοῦσε τίς γδυμένες ἀρίδες τῆς, χαμογελώντας, τοῦ
σὺν ἐμπαιχνικά.

Μά, θαρρώ, ἡ πράξις νὰ φτάνη Σὲ παρὸ
μια συμβολικὴ δύναμις καὶ παρκατακτικὸ κάλλος
δὲν τὸ πιστεύω νάφτασε ἡ σύγχρονή μας ποίηση ὅσω
ἀπ' τοὺς στίχους ἑνὸς περίτρου διδάχου. Κάποιες
φιλοσοφικὲς στροφές μονάχα τοῦ κ. Ἀριστοῦ Καμ-
πάνη καὶ κάποιες σκηθεῖς ἐνὸς νεόφαντου σοσιαλιστι-
κοῦ δράματος μποροῦσαν νὰ διαφεντέψουν τὴ σύγ-
κριση. Μὰ ὅς γυρίσωμε στὸ νῆμα τοῦ νοήματος.

Ὁ Ἡρακλῆς γενήθηκε ὁ Σωτήρης ἔγινε δηλ.
Ἡρακλῆς κ' ἦρθε νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς εμικροὺς
Προμηθεῖς, τοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι ὁ θρίαμβος τῆς
Ἀνθρωπότητος.

Ἡ πλάση ἀπὸ χαρὰ
Ροδόγεια σκορπᾷ.

Μὰ ὁ Σωτήρης ἀποσταμένος, καθὼς ἦταν ἀπο-
εξαρχῆς καὶ βέβαια ἀπ' τὴς πολλὰς μεταμορφώσεως
καὶ τὰ κατορθώματα, θέλει νὰ πάῃ νάναπαυτῇ.
Κι ἀποχαιρετᾷ τοὺς ἀνθρώπους.

Ὡ ἀνθρώποι ὦρα καλὴ σας! Στάνειδωτα τὰ μέρη
Ὁ ἥλιος μὲ προσμένει ὁ ξανθοβασιλιάς
Κ' ἐγὼ εἶμαι ἕνας βορριάς.

Ἀδριο σὲ μιὰ ἄλλη χώρα θὰ πάω νὰ ξεποστάσω,
Ἀπὸ μιὰν ἄλλη βρῆση θὰ πιῶ νὰ ξεδιψάσω.
Γύρω ἀπὸ κάποιους ἄλλους ἀνθρώπους, ποῖός τὸ ἔχει,
Θὰ πλέξω τοὺς δικούς σας σὲ θρόλλους στεναγμούς
Κι ἀρμονικοὺς καημούς.

Ἐνὰς ἀνδρὶς μποροῦσε νὰ διακόψῃ ἐδῶ τὸν
ποιητὴ καὶ νὰ ρωτήσῃ σὲ ποιὸς ἄλλος ἀνθρώ-
πους πάει ὁ ξένος; Νὰ ὑπάρχουν ἴσως καὶ ἄλλες ἀν-
θρωπότητες ποὺ εἶναι δεμένες σὲ Καυκάσους καὶ
καρτερούν τὸ λευτερωμὸ ἀπ' τὴ φιλοσοφικὴ ποίηση;
Μὰ τούτῃ δὲ γινάσκειται γιὰ τέτιες λογικὲς πεζό-
τητες. Γι' αὐτὴ τὸ νόημα ὑπάρχει μοναχά. Ἀς
δοῦμε σὲ ποιὰ ἀκρὴ θὰ μᾶς βγαλῇ.

Σφουγγήματα τῶν μύλων, σημάτῳ ἡχολόγια,
Ἀλυχτήματα οὐλῶν καὶ ἀνείποντά σας λόγια,
Ὡραία θὰν τάρμονισω καὶ ὦραία θὰν τὰ ἱστορίσω
Σὲ κάποια ἄλλη πλατεία, σὲ κάποια ἄλλη ἀγορά,
Μ' ἐμπνευσμένη ἰαλιά.

Ἀποσταμένος ξένος ὦ ἀνθρώποι, ὦρα καλὴ σας!
Τὰ λόγια μου σὰν ἄστρα νὰ φέξουν στὴν ψυχὴ σας.
Τὸ φωτογύρο τρέχω τοῦ ἡλίου νάκολουθήσω,
Ἐγὼ στεγνὴν τοῦ ἀχτίδα, σὲ ἀπέραντο βυθό,
Ἀπαισθητὴν ἰδέαν βουτοῦ.

Ὁ ἐπιλοχίας αἰσθάνθηκε νὰ τὴν ἀφίνη κάθε
δύναμη.

«Αἴστε νὰ κ' ἐμνηστὴ τῶρα», ψιθύρισε καὶ γύ-
ρισε πρὸς τὴν αὐλόπορτα.

Ἡ Μαριὼ εἰμένει σὰν ἀποκαρωμένη.

«Ὑμεῶν, πῆς μ' ἐκαμείε, ποῖός τραγοῦδ' σὲ τὴ
βλάχα;» ἔτρεξε ἡ Κούλα πίσω του.

Μὰ ὁ Συμεὼν δὲ γύρισε οὐτε νὰ κοιτάξῃ.

Αὐτὴ ἦταν ἡ ἀφορμὴ ποὺ τὸν εἶδαμε πρωτῆ-
τερὰ καὶ γύρισε μὲ χαλασμένη τὴ διάθεση στὸ
γλέντι.

«Ποῖός ἦταν ποὺ τραγοῦδῃτε τὴ βλάχα;» συλ-
λογοῦνταν δληνύχτα ἡ Κούλα, στριφογυρίζοντας
στὸ στρώμα της.

«Ποῖός ἦταν ποὺ τραγοῦδῃτε;» Τὸν εἶδε στὸ
νοῦ της, τὸν μάντευε, ἦταν βέβαιη σχεδόν, ὡς τόσο
ἤθελε νὰ μάθῃ τὸ νόμμά του. Ὁ νεόφερτος λοχίας, ὁ
μελαψὸς καὶ μυρομούστακος, μὲ τὸ κεφάλι τὸ λίγο
ἐγκλωμ, τὸ κρεμαστὸ μαργιόλικα ζωνάρι καὶ τὴ φέρ-
μελν τὴν κεντιστὴ ἰδιότροπα δὲν τῆς ἔφευγε τὴ
μυτιὰ τὰ πόγιομα ποὺ τὸν εἶδε στὸ βελούχι. Κά-

Νὰ το τὸ νόημα· ἰδέα ἦταν καὶ σὲ ἰδέα ἔλιωσε.
Ὅποιος δὲν τὴν ἐπίασε, ὅς κάμῃ τὴ βουτιὰ μαζί
της στὸν ἀπέραντο βυθὸ νὰ τὴν ψαρίψῃ.

Νομίζω δὲ χρειάζεται παρόμοια ἀνάλυση καὶ
ἄλλου ποιήματος ἀπ' τὴ «Μεγάλῃ Ἀῦρα». Τὸ ἀμε-
γαλοφάνταστο καὶ δυνατόν, ποὺ ἔβρηκε σ' αὐτὴ ἡ
ἐμβρόντητη κριτικὴ, δειχνεταὶ ἀρκετὰ μὲ τὸ παρα-
πάνω. Ἰσως τοῦτο νάναί τὸ πρὶο βαθυστόχαστο καὶ
φιλοσοφικότερο, ἀλλὰ καὶ στάποδέλοιπα δὲν πάει
πίσω ἡ λυρικὴ ὁρμὴ κ' ἡ δύναμις τῆς φαντασίας.
Σπάνια ὁ ποιητὴς ἀποτυχαίνει τὸ σκοπὸ του, τὸ
φτάσιμο στὶς πλέον ὑψηλὲς οὐκίτρες ῥήσεις, ποὺ
ἔλεγε καὶ ὁ μακαρίτης Πλάτωνας. Ὁ ἀνεγνώστης
ὅς ἱκανοποιηθῇ μὲ τὰ παρακάτω δείγματα. Δίχως
νάναί τὰ μόνα, εἶναι ἀπ' τὰ ὠραιότερα.

Τὴν Ἀνοιξὴ δὲν τὴν τρομάζω
Ποῦρθε μὲ τὸ χρυσὸ τῆς λάζο
Νὰ μὲ καρφώσῃ στὴν καρδιά
Καὶ τὸν Ἀπρίλη ποὺ προβαίνει
Καὶ πιάει καὶ μοῦ ἀνυσοδένει
Τὰ χειροπόδαρα σφιχτά.

Στῆς Γῆς τὸ στέλο ἂν μὲ καρφώσουν
Ἀστέρηται καὶ μοῦ ματώσουν
Τὰ μέλη μου ὅλα τὰ γυμνά,
Στοιχεῖ μὲ λένε τοῦ Χειμῶνα
Καὶ μένα δὲ λυγρὰ τὰ γόνα
Μπρὸς στὴν δλέθρια Συμφορά.

Αὐτοῦ μιλεῖ τὸ Στοιχεῖδ, ἐδῶ τραγοῦδαί ὁ
Πετρικώστουρας.

Ἑλληνικὸ πουλὶ μὲ κραζοῦν
καὶ μὲ τιμοῦν καὶ μὲ δοξάζουν
τὰ χιόνια, οἱ πέτρες τῶν βουνῶν,
οἱ θρόοι τῶν δέντρων, τῶν βατράχων
οἱ συμφωνίες, οἱ χλόες τῶν βράχων
κ' οἱ φλοῖβοι τῶν καταρραχιδῶν.

Πρωτοτυπία σελλιτικὴ καὶ λυρισμὸς βεραρενικὸς
πνέει πράγματις ἡ «Μεγάλῃ Ἀῦρα». Μὰ κ' ἡ δεύ-
τερη σφραγίδα, τὰ «Καλθεῖα ῥέτρα», δὲ μένει
πίσω. Ἡ ἰδέα δύναμις καὶ φωτινὰ τῆς ἰδέας
λάμπει στὰ τετράστροφά καθε σελίδας της. Ἐνὰς
ἀπ' τοὺς ὕμνους τῆς συλλογῆς ἔπρεπε ὑποχρεωτικὰ
ἀπευθύνεσθαι καὶ στὸ εἶδωλο τῆς ἰδέας ποὺ λα-
τρεῖται ἡ νέα ποίηση. Ἰδοὺ το·

Θοταν ὅμως στὸ ἴδιο τραπέζι καὶ ὁ Μαβλῆς καὶ δὲν
ἔλαβε καιρὸ νὰ τὸν περιεργαστῇ καλλιτέρα. Καὶ
κεῖνος τὴν πρόσεξε στὸ μπαλκόνι καὶ στήλωσε τὰ
μάτια ἀπάνω της, μὰ ἀπὸ τὸ φόβο μὴν τὸ μάθῃ ὁ
Σακαρέλος ἀπ' τὸ φίλο του, ἡ Κούλα ἔδωσε τόπο
τῆς ὀργῆς καὶ μῆκε μῆσα Δίχως ἄλλος κεῖνος θὰ
τραγοῦδῃσε, τίς ἄλλες τίς φωνὲς τίς ξέρει, τίς
γνωρίζει όλες. Μὰ ποῖός νῆκε τάχ' αὐτός; Πότε
ἦρθε καὶ ποῦθε ἦρθε; Εἶναι παραστικός ἡ μετατέ-
θηκε στὸ τάγμα;

«Δὲν πᾶν στὸ καλὸ τί μὲ γινάσκει ὁποιος καὶ ἂν
εἶναι!» λέει πάλι μῆσα της καὶ κλεί τὰ μάτια,
ζητάει νὰ κοιμηθῇ.

«Τὸ χέρι σου τὸ παχουλὸ καὶ τό...» σὰ νάντη
χάη ὅμως ἀκόμα ἡ ἄγνωστη φωνὴ κ' ἡ Κούλα ἀνα-
ταράσσεται στὸ στρώμα της καὶ ἀνεί παλε τὰ μάτια.

Θυμώνει μὲ τὸν ἑαυτὸ της. Τί τὴ μέλει αὐτῇ;
Δὲν πᾶν νῆν' ὁποιος θέλῃ ὁ ξένος ὁ λοχίας. Μήπως
δὲν ἔχει αὐτὴ τὸ Μάνθος της; Μήπως δὲν εἶν' ὁμορ-
φος κ' ἐκεῖνος καὶ λεδέντης; Πῶς δὲν τραγοῦδαί
θὰ πῆς; Πῶς δὲν αὐτῷ τῆκε ἡ φωνὴ του ἀπόψε
στὸ βελούχι; Καὶ τί μ' αὐτό; Αὐτὴ δὲν τὸν ἀγα-
πήσε γιὰ τὴ φωνὴν του. Λόγος δὲν εἶν' αὐτός νά...
Μαζὶ του κάνα πρᾶπονο δὲν ἔχει. Δὲν τῆς κάνει

ΣΤΗΝ ΙΑΕΑ

Μὲς τὰ βάθη τοῦ Νοῦ
Ἀρχινᾶς, ἀλλ' ὁ σπόρος σου
Μὲς τὴ Φύση καὶ σένα,
Ὡ Βακχίδα τρισάβλη
Καὶ θαυμαστή.

Σὰν κρουτάλια τὰ κνίταρα
Τὰ χτυπᾶς καὶ σὰ ντέφι
Καὶ σὰ βάθη τοῦ Νοῦ
Ἀρχινᾶς τὸν δλόρυθμο
Μαγιοχορὸ σου.

Οἱ ρυθμοὶ σου χαράζουνε
Ἀσυνόριστους κύκλους,
Ἀπ' τὴ Γῆς ὡς τὸν Ἀδὴ
Κι ἀπ' τὸν Ἀδὴ στὸν ἔβδομο
Τὸν οὐρανό,

Καὶ φωτᾶς ἀβυσσόκοσμον
Καὶ λημέρια τεράτων
Κι ἀσταμάτητοι οἱ κύκλοι
Τῶν αἰώνων ρυθμῶν σου,
Ὡ κοσμοπλάστρα.

Πῶς βρεφουργεῖ αὐτὴ ἡ Βακχίδα στὸν κόσμον
τῆς τέχνης τοῦ κ. Σαίπη τὸ δειχνεῖ ἕνα ἀριστοῦρ-
γημα, ποὺ συντυχίω ἀμέσως στὴν ἀντικρυνὴ σε-
λίδᾳ. Οἱ βραχνισμένοι ἴσκει τῶν Ἑλεγεῖων καὶ τῶν
Εὐδύλλων, τῶν Γρύλλων καὶ Τριτώνων, τῆς Μι-
ράντας καὶ τῆς Μάρθας μποροῦν νάναπαυτοῦν πιὰ
μὲ εἰρήνη. Δὲ βατῶ νὰ μὴν τὸ παραθέσω.

ΣΙΒΥΛΛΑ

Ὡ γυναῖκα ἐσύ, Σίβυλλα!
Τοῦ Γαλισητῆ μιὰ νύχτα
Ἀπὸ τάντρο σου πρόβαλες
Τὸ κρυφὸ καὶ πλανέθηκες
Σὲ μονοπάτια.

Σ' ἕναν βράχον ἐκάθησες
Μοναχὴ καὶ μὲ μάγια,
Γοητεῖες, ξελογιάσματα
Κι ἄλλα τέτα, κατέβ' σες
Ὅλα τὰ στέρια.

Τὰ κατόπισς σὰ Λάμια!
Δὲ σὲ κάψαν τὰ δάκρυα
Τῆς Νυχτός· δὲ σὲ πρόκαμαν
Οἱ Ἀράνοι οἱ μυριομάτηδες,
Ἀλλοίμονό σου.

δ,τι τοῦ γυρέψῃ, δὲν τῆς φέρ' ἄν' ἡ τῆς χρειάζε-
ται; Πλοῦσις δὲν εἶν' αὐτὰ, πολλὰ, ἀκριβὰ δὲν
εἶναι. Μὰ τί νὰ τὴν κίμ' ἡ Μαριὼ τὸν ξάδερφο
ποὺ τῆς φέρνει πρὶο πολλὰ καὶ σύγκαιρα κοιτάει νὰ
τὴ βουλῶσῃ μπροστὰ στὰ μάτια της! Ὁ Μάνθος
τῆς οὔτε σηκώνει μᾶτι σ' ἄλλη.

Κ' ἡ Κούλα κλεί ξανά τὰ μάτια. Μὰ ὁ ὕπνος
δὲ θέλει νάρθῃ. Τί ἔπαθε; Τί τῆς ἦρθε; Σὲ καλὸ
τῆς! Νὰ πᾶν ἡ ἀμνηστὴ αὐτοῦς τοὺς ψύλλους, ποὺ
θέρπεψαν μὲ τὴν ἀνοιξή. Ἀῦρο πρωτὶ πρωτὶ θὰ σφουγ-
γίσῃ δλη τὴν Κούλα ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη. Δὲ βα-
σιτεῖται τὸ κακὸ τους· θὰ τὴν ἀφίσουν ἀπόψε ἀύ-
πνωτη.

Ἐνᾶκλεισε τὰ μάτια. Τέτιο τραγοῦδμα ὅμως
δὲν ξανάκουσε. Τὸ σείπασε τῆν ὀνὶ ποὺ κελαϊδοῦσε
ἀπ' τὰ λιοττάσια πέτρα. Καὶ τί ἰδιότροπα κεντρίδια
ποὺ εἶχε ἡ φέμελν της, τί καλοῖστωτος! Ἐχει
καὶ μιὰ ἐλιά στὸ μέγουλό της δὲ γελάστηκε. Τὴν
κοίταξε κατάματα. Δὲν εἶν' ἄλλος αὐτός τραγοῦ-
δῃσε. Καὶ τὸν Καριφωτιά τὸν πείραζε ποὺ ρώτησε
ποῖός τραγοῦδῃτε τὴ βλάχα. Ζήλεψε μονομιάς.
«Ἄλλος καὶ τούτος πάλε! Σὲ νὰ φταίει αὐτὴ ποὺ
κεῖνος τρέμει τὴ Μαριὼ, σὰ νὰ φταίει αὐτὴ ποὺ
ἡ Μαριὼ τὴν πρόλαβε ἀπόψε στὴν αὐλόπορτα. Εἶδες.

Ἡ γυναίκα ἐσύ, Σίβυλλα,
Ποὺ κατάντες τὰστέρια,
Μὲς σὲ ποιά κατατόνια
— Πές μου ἐμένα — θὰ πᾶς
Νὰν τὰ ξεβράσης.

Ὁ Φιλισταίος ἦ ὁ ἀγοραῖος ἴσως νὰ ρωτήσῃ πάλι ποιοὶ εἶναι οἱ Δράκοι οἱ μυριομάχες καὶ σὲ τί δὲν πρόκμην τῇ Σίβυλλᾳ, ἢ πῶς μπόρεσε μιὰ γυναίκα, ἐτιώντας καὶ Σίβυλλᾳ, νὰ καταπιῇ ὅλα τὰστρα τοῦρανοῦ δίχως νὰ φωτοκαοῦν τὰ σωθικά της. Ἰσως ἀκόμα καὶ πῶς μπόρεσε νὰ χωρέσῃ τόσο πλήθος ἐκεῖ μέσα. Ἐγὼ ὅμως δὲν κατάντησα τόσο πειζὸς ἀκόμα. Μιὰ περιέργειά ἐχω μοναχά: Μὲ τί τρόπο καὶ τί δρόμο θὰ ξεβραστοῦν κὺτὰ τὰστέρια; Ἄν γίνουμαι ἀδιάκριτος, ἢ μεγαλοφάνταστη τέχνη φταίει.

Μὰ ἂς ἀφήσωμε τὰ χωράτὰ καὶ ὅλοι οἱ πρόδρομοι αὐτῆς τῆς θείας τέχνης ἂς τῇ χαρούμε τῶρα σὲ πὶὸ φεγγόβολο φανέρωμά της. Γιὰτὶ κάπια κακὰ σημάδια στὶς σελίδες τῆς δευτέρας συλλογῆς μοῦ δίνουν φόβους ἀόριστους πῶς ὁ ποιητὴς δὲ θὰ φτάσῃ ὡς τὸ ἀντίμα καὶ τῆς ἐβδόμης σφραγίδας. Ἐπίσχεση γι' αὐτὸ δὲ δίνω βέβαια. Ὅμως μερικὲς στιγμὲς στὴν τελευταία του συλλογὴ ὁ κ. Σκίπης σὰ νὰ περτάτῃ τῇ μεγάλῃ καὶ μεγαλοφάνταστῃ ιδέᾳ καὶ σὰ νὰ χαμηλῶνῃ σὲ αἰσθηματικὰ πρὸ ἀνθρώπων. Κοντεύει μάλιστα καὶ νὰ συγκινήσῃ τοὺς ἀγοραῖους ἐκεῖ πού κλαίει σὺν κοινῇ θνητὸς σὲ μνήμα τῶν γερόντων του. Τὸ ἴδιον, σὲ τελευταίον μέρος τοῦ βιβλίου παίρνει νὰ ξεσηκώσει κάπως ὁ ἀέρας. Οἱ οἰκτρὲς ρήσεις δὲ λείπουν βέβαια καὶ ἐκεῖ ὡς τόσο ὁ ψηλὸς τόνος ταπεινῶν, ἢ ἰδέα κατεβῇ, νει σὲ δρόμους πρὸ βχτοῦς γιὰ ποιητὲς τοῦ μοῦτου τοῦ κ. Σκίπης, μιὰ ἀληθινότερη αἰσθησιολογία χαρὰζει δευλά, οἱ Σίβυλλες καὶ τὰ ὑπερκόσμια στοιχεῖα γίνονται Δευαῖδες καὶ δεινὰ καὶ ἀνθοὶ μὲ κάπια γήϊνη μυρουδιά καὶ κάπου, σὰ λ. χ. στοὺς «Σαλιαγκούς» καὶ στὸν «Αἰσάτυρο», σκευεὶ μιὰ πνοὴ ψυχικῆς συγκίνησης καὶ ἓνα ἀπείκασμα ρυθμοῦ μορφῆς καὶ ἀρμονίας, πού δίχως τοῦ δὲν εἶναι νοητὴ οὔτε μικρὴ οὔτε μεγάλη ποίηση. Καὶ δὲν πιστεύω νὰ χρειάζεται τῶνδ' οὐδὲ τοῦ κόσμου γιὰ νὰ ξετυλιχτῇ μὲ τὸν καιρὸ ὁ σημερινὸς ποιητὰς σ' ἓνα τεχνίτη αἰσθησιολογίας, ἀπλὸ καὶ ταπεινὸν, ὅπως ἴσως θάναί καὶ ὁ Ἀναμενόμενος ἀπὸ τοὺς μεσσιανιστὲς τῆς ἐποχῆς μας.

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

ΤΟ ΒΥΣΣΙΝΙ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

("Ἐνα γράμμα τοῦ συγγραφέα του)

Φίλε κ. Ταγκόπουλε,

Ἄν καὶ δὲν ἔχω νὰ δώσω λόγο σὲ κανένα ποῖα αἰτία μὴ ἀνάγκασε νὰ κόψω στὴ μέση τὴ δημοσίευση τοῦ «Βυσσινίου Τριαντάφυλλου» ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα «Ἀκρόπολις», ἐπειδὴ ὅμως ὁ τρυφερός μου φίλος κ. Κ. Χρηστομάνος τρέχει ἀπ' εἰδὼ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, διαδίδοντας πῶς εἶναι καὶ αὐτὸ μιὰ ἀπομύμηση ἀπὸ τὰ δικά του φιλολογικὰ σκέτσα, μοῦ φαίνεται πῶς πρέπει νὰ δώσω μιὰ τελειωτικὴ ἐξήγηση.

Τὸ «Βυσσινί Τριαντάφυλλο» ἐγὼ δὲν τὸ πρόσφερα στὴν ἐφημερίδα, γιὰτὶ ἔνα ἔργο ὁλότελα τῆς φαντασίας, ὅπως τὸ ἀποκάλεσε ὁ πεθερὸς μου φίλος κ. Κωστής Παλαμῆς, δὲ μποροῦσε νὰ βαρταχτῇ σὲ χέρια ἐκείνου πού μὲ μιὰ πεντάρα θὰ εἶχε τὸ ταυπὲ νὰ μοῦ κἀνῃ καὶ κριτικὴ. Τὸ «Βυσσινί Τριαντάφυλλο» μοῦ τὸ ἀπαίτησε ἡ Διεύθυνση τῆς «Ἀκρόπολις», μοῦ τὸ εἶχε βάλει ζήτημα νὰ μείνω γιὰ νὰ φύγω, καὶ ἀναγκάστηκα νὰ τὸ δώσω.

Τὸ δεύτερον βράδυ, γιὰ νὰ μὴ σὰς τὰ πολυλογῶ, κάποιος κατέθηκε σὲ πιστόριον καὶ μὲ τὸ σφυρὶ σὲ χέρι χάλασε ὁ μίστορας ὅσα κομμάτια τοῦ φανήκανε ἀνέλαβα, γιὰτὶ λέει ἔκαναν τὴ σύγκριση τοῦ Σωκράτη μὲ τὸ Χριστό. Καλὸ ξημέρωμα. Καὶνούργια πράγματα. Καὶ ὀνομάσανε ἀσέβεια τὸ νὰ πῇ κανεὶς πῶς ὁ Χριστὸς ἦταν γλεντζῆς, ὅταν δὲν εἶναι ἀσέβεια νὰ δημοσιεύουνε παρονομαστικὰ ἀναγνώσματα. Ἐπει-α, τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς, ἓνα ἔργο πού ἐχει δική μου ὑπογραφή, λέει τὴ δική μου γνώμη καὶ ὅχι τῆς ἐφημερίδας, πού δικαίωμα τῆς εἶναι νὰ τὴν ἀρνηθῇ τὴν ἴδια στιγμὴ. Ἄ δὲν τὸθελε, ἂς μὴ μὲ ἐκβίαζε νὰ μοῦ τὸ βάλῃ σὲ χέρι. Μὰ ἀφοῦ τὸ πῆρε, ἡ Διεύθυνση ἔπρεπε νὰ ἐξερῇ πῶς ἡ φιλολογικὴ ἐργασία δὲν εἶναι δημοσιογραφικὴ ἀρλουμπα.

Σήμερα ἡ χαρὰ μου μεγάλη, γιὰτὶ πρότρεξα νὰ γλυτώσω τὸ χειρόγραφόν μου, πού κανεὶς δὲν ἔδει τί θὰ πάθαινε ἔσται τὸ τέλος ἀπὸ τὸ ἀδιαπρέπῃ λόγιον» πού τὸ διώρθωσε μὲ τὸ σφυρὶ σὲ χέρι, ἴσως γιὰτὶ τὸ ἀφιέρωσα τοῦ Ψυχάρη...

Αὐτὰ εἶχα νὰ σοῦ πῶ.

Δικός σου

ΠΑΛΑΤΩΝ ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗΣ

Ο "ΝΟΥΜΑΣ",
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα Δρ. 8. — Γιὰ τὴς ἑπαρχίαις Δρ.
Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ Δρ. Χρ. 10.

Γιὰ τὴς ἐπαρχίαις δεχόμεσται καὶ ἐπίμητες (2 Δρ. τὴν τριμηνία) συνδρομῆς.

Κατὰ τὴν δὲ γράφεται συνδρομητὴς ὃ δὲ στείλει μπροστὸν τὴν συνδρομὴν του.

10 λεπτὰ τὸ φύλλον λεπτὰ 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιάκια (Σύνταγμα, Ὁμόνοια Ἑθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιδρομίου (Ἀκαδημία), Βουλὴ, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδηροδρόμου Ὁμόνοια), στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἑστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντίκρυ στὴ Βουλὴ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτορῆα τῶν Ἐφημερίδων.

Στὰ Χανιά (Κρήτη) στὸ Πραχτορ. Ἐφημερίδων Ἰστοῦ κ. Ἀλκιώτη.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Παραίτηση Ὑπουργοῦ — Ἡ θέσις τοῦ κ. Γούναρη — Ἡ Κοινωνιολογικὴ Ἐταιρία — Βασιλικὰ γέλια.

ΕΝΑΣ Ὑπουργὸς παραίτησιν καὶ διὰ τὸν Ὑπουργὸς αὐτὸς λέγεται Γούναρης καὶ διὰ τὸν παραίτηται γιὰτὶ μιὰ ψόφια καὶ ρουτινιερικὴ Κυβέρνησις δὲν ἔχει τὸ κουράγιον νὰν τοῦ ἐπιστηρίξῃ τὰ μεταρρυθμιστικὰ του σκέδια — ὁ πολιτικὸς αὐτὸς ἐμφάνεται παραπάνω ἀπὸ καὶ πρὸ βρισκότανε ὄντας Ὑπουργός. Ἐκεῖ μὲ τὴν παραίτησίν του ὁ κ. Γούναρης ἔβηκε κάθε φόβον ἀπὸ τὴν ψυχὴν κινῶν πρὸς τὸν ἐχθιμοῦν καὶ πρὸς φοβηθῆκε πῶς τὸ Ὑπουργικὸν θὰ τὸν καταχωνιάσῃ καὶ αἰτῶν, θὰ τὸν ἀφροσύσῃ μὲ τὴν φαβλὴν πολιτικὴν περιουκλωσιὰ καὶ θὰ τὸν γκρεμίσῃ σὺν αἰσὶ σὲν κομματικὸ καὶ αὐτὸ καὶ τὸσο καὶ τὸσο ἴσται τὴν σανατημένον πολιτικὸν χαρακτῆρα γκρεμιστήσαν.

Ὁ κ. Γούναρης σάθηκε μὲ τὴν παραίτησίν του καὶ οἱ μαγαρινεὲς ἐλπίδες μας ξαναβλαστήσαν. Τὸ οικονομικὸν του πρόγραμμα, τὸ μεταρρυθμιστικὸν, πού μόλις τὴν ἀρχὴν τοῦ δευλά δευλά μὲς ἔδειξε καὶ πού δὲν ἵκοντο ἡ ψόφια Κυβέρνησις νὰν τὸ ἐπιστηρίξῃ, δὲ χάνεται ἡ πρώτη ἐπίσημη διαμαρτυρία γιὰ τὴν ἄνοιαν καὶ ἐγκληματικὴν φρολογίαν τοῦ Ἑλλ. λαοῦ πρὸς διαλαλήσαν τὰ φρολογικὰ του νομοσκέδια, δὲ ὀφίνεται. Ὁ σπὸρος ὁ γερός ποῦλεσε δὲ θὰ μείνῃ ἀκαρπὸς σὲν νὰ καθαριστῇ τὸ χῶμα καὶ νὰ καλλιεργηθῇ — καὶ θὰ γίνον δι' αὐτὰ, γιὰτὶ ἐπιτέλους τὰ λογῆς ἀγκάδια παραθερίσαν καὶ πάντ' ἀπὸ στιγμὴν σὲ στιγμὴν νὰ μᾶς πνέουν.

ἡ βρώμα τὸ μυρίστηκε. Ἦταν γιὰ νὰ μὴ... γιὰ νὰ μὴ μάθῃ ποῖος τρ... ἔχθηκε...

Ἡ Κούλα τρώαζε ὡς πού νὰ κοιμηθῇ.

Οἱ φύλλοι στὴν ἄλλη κάμρα δὲν ἔφταν πρὸς ἡσυχίαν καὶ τὴ Μαριώ. Καὶ τοῦτη ἦταν σκαμένη μὲ τὴν χαλάστρα πού τῆς ἔκαμε ἡ ἀδερφή καὶ ἀγριεμένη πρὸς τὸν τρῶπο πού ἔφυγε ὁ ἀρεθωνιστικὸς. Δὲ βλέπει τὴν ὥρα πότε νὰ ξημερώσῃ νὰ τὴν βρῇ καὶ νὰ τὸν μάθῃ πῶς φέρονται, μπροστὰ στὴν Κούλα κούλα. Ἀκούει ἐκεῖ νὰ τῆς πῇ πῶς κοιμᾶται μὲ τὸ τουρνουρί. Κ' ἡ σουσουρά καὶ ἡ ἄλλη γέλασε. Ἄς φεῖξῃ ὁ Θεὸς τὴ μέρα μοναχὰ καὶ ἀκούει καὶ αὐτὴ ὅσα τῆς χρειάζονται. Τὴ νύχτα δὲ θέλησε ἡ Μαριώ νὰ κάμῃ φασαρία, μὴν ἀκούσουν ἀπὸ τὸ βελούχι. Μόλις ὅμως χάραξε, πετάχθηκε σὰ στρίγγλα ἀπ' τὴ σπηλιά της καὶ ἡ δούλα Κούλα, πού δὲ μούστωσε τέλος σὲν ὕπνῳ, ξαφνίστηκε ἀπὸ τὴν τράβηγμα γερὸ πού ἔνωσε σὲ πῶδι.

Ἡ Μαριώ μισόγδυμνη, μὲ τὰ μαλλιά ξέπλεγα, μὲ τὰ μάτια ἀγριεμένα ἀπ' τὴν ἀγρύπνια καὶ πεταχτὰ ἀπ' τὴν κακία της, ἀφικασίδωτη καὶ κουρελιάρα στέκονταν μπροστὰ τῇ.

«Μοῦ μοσκομύσανε» τῆρα, τῆρα ξεγνιασὰ πάει ἡ ὥρα γιόμα!»

Ἡ Κούλα μόλις ξεχώριζε σὲ θάμνωμα τῆς χαρναγῆς τὸ τρομαχτικὸ σκιάχτρο τῆς ἀδερφῆς της. Παράξενον, ἢ σουδερὴ μύτη τῆς τῇ φόβισε καὶ αὐτὴ, ὅπως ψὲς τὸ βράδυ τὸν ξάδερφον κατὰ στὴν αὐλόπορτα. Ἐτριψε τὰ μάτια καὶ ἔκαμε νὰ ζυστῇ.

«Θὰ σ' κωθῇ, μουρὴ ἢ ὅχι, σοῦ εἶπα;» ρέκαζε ἡ Μαριώ.

«Ἄ! νὰ χαθῇ, μὲ τρώαζες...», μουρμούρισε ἡ Κούλα καὶ ξαπλώθηκε ξανά.

«Τρομασμένη! Ἀἰκοῦς ἐκεῖ, τὲ χάλασαν τὸν ὕπνον!»

Ἡ Κούλα ἔκλεισε πάλι τὰ μάτια.

«Τῆρα τ' βρώμα, δὲν αἰκοῦν!» μουρμούρισε ἡ Μαριώ, κλωτσώντας τῇ μὲ τὸ γδυμνὸ τῆς πῶδι σὲ πλευρὸν.

«Φέβγα, σοῦ εἶπα, ξεφορτώσου με. Ἐμπνησες μ' ὁρεῖν θαμπὰ θαμπὰ».

«Θαμπὰ, θαμπὰ... βέβαια θαμπὰ» ψὲς μόκατος ὡς τὰ μεσανυχτὰ τὰστέρι πῶς ἔχεις σήμερα νὰ κουφιάσῃς! Ἐδωσε δεύτερη, τρίτη κλωτσιὰ ἡ Μαριώ.

«Δὲν ἔχω νὰ κουφιάσω τίποτα» ἄρσε με, ξεφορτῶ' με, σοῦ εἶπα», φώναξε καὶ ἡ Κούλα μισοσηκωνόμενη.

«Τ' ἔκαμε λέει, τί εἶπες; δὲ θὰ κουφιάσῃς;»

«Ὁχι, δὲν κουφιάζω!»

«Θὰ κουφιάσῃς καὶ θὰ σκάσῃς!»

• Οἱ ἀδερφεὲς ἀδράχτηκαν σὲ χέρια.

Ἡ Φρόσω πού ἔμπνησε ἀπ' τὴν ταραχὴ στὴν ἄλλη ἄκρην πού κοιμούνταν, τὲς εἶδε νὰ κυλοῦνται καλλοπιασμένες σὲ πᾶτωμα. Ἡ Κούλα ἔβριζε καὶ ἔσπρωγε καὶ ἀμύνονταν μοναχὰ. Σὰ μικρότερη δὲ σήκανε τὸ χέρι νὰ παντῆται στὶς χτυπιές τῆς ἀδερφῆς της.

Ἡ Φρόσω τρώαζε νὰ τὲς χωρίσῃ.

*

Σὰ βγῆκε ὁ ἥλιος, βρῆκε τὴν Κούλα σκυμένη σὲ σκαφίδι της. Ἐγινε τὸ θέλημα τῆς Μαριώ, ἔπρεπε νὰ βρῇ τὰ σκουτιὰ καὶ νὰ τὰ ρίξῃ στὴ μπουγάδα. Οἱ χοντροδουλεῖς τῆς κούλις ἦταν κλῆρος ἀποκλειστικὸς τῆς Κούλας καὶ τῆς ἀρραγῆς τῆς πλῆστρας τοῦ πατέρος. Δὲν ἔφτανε μοναχὰ νὰ τὲς κάνουν, ἔπρεπε νὰ τὲς κάνουν κούλα ὅποτε καὶ ὅπως ἤθελε ἡ Μαριώ. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἔτρωγαν γλυκὸ ψωμὶ στὴν κούλα.

Ἡ Κούλα ἔτριβε, ἔτριβε στὴ σκάφη της μὲ τὰ